

Livets tragik

Albert Jensen

1907

Medan jag sitter här och stirrar genom fönstret ut i den tröstlöst gråa novemberdimman, vilken som en fuktig imma fyller gatorna mellan raderna av höga hyreskaserner, får jag brev och tidningar från Köpenhamn med underrättelser, som skaka mitt innersta. En god vän, väl känd bland skånska ungsocialister, har av omständigheternas makt drivits till den yttersta förtvivlans sista gräns, bortom vilken det mänskliga varandet försvinner för våra blickar, alldeles som de rastlösa människorna därute på gatan försvinna för mina, uppslukas av den tunga dimmans fuktiga, kylande töcken. - han hade drivits till att själv taga det liv, som han önskade aldrig varit till och som de senaste tiderna endast bringat honom smärta och vånda - *sitt eget liv*.

Om de därmed närmare förknippade de omständigheterna veta nog de moraliska filistrarne i kapitalistpressen att berätta. Dem förbigår jag, då de väl redan torde vara kända.

Sofus Rasmusen var anarkist och en nobel människa. En av dessa finkänsliga naturer, som äro som villande främlingar i detta samhälle, där den kapitalistiska trampa-ned-moralen sitter i högsätet och de vackraste egenskaper mätas med myntets föraktliga mått. Han var känslomänniska, först och sist känslomänniska. Den egna tillvaron kände han som en pressande tyngd under en prekär ekonomisk slavok. Och han såg huru de breda arbetarelagren pressades ned i det sociala eländesmuddret under tryckande ok, mångfaldigt tyngre än han eget. Och han led. Led mest av andras lidande, som sålunda också blev hans eget, led som endast den fint och djupt kännande lider.

Han var anarkist. Och jag tror, att det just varit hans bitterfyllda känsloliv, som fört honom till denna ståndpunkt. Snarare än en djupare uppfattning. Men det olidliga, plågende, livsförbrännande självlidandet, i medkänsla med andras lidande, måste på något sätt reagera, och det reagerade genom att göra honom till en intensiv, glödande hatare av allt auktoritärt välde, som han ansåg vara orsaken till allt elände. Och detta stora, flammade hat förde honom till den individualistiska anarkismens ståndpunkt.

Sist jag råkade honom var i Köpenhamn på ett möte med »De unge socialister». Man debatterade »socialism - anarkism», och han försvarade tappert sin på en idealistisk världsuppfattning grundade åskådning.

Jag kan ännu se honom, med den varma, sympatiska blicken i ögat under de mörka brynen och den högvälvda, vackert formade pannan. Och jag kan se honom på talarestolen gisslande samhällsförhållandena med satser, svidande som piskrapp, och hånande proletärmassorna, som beskedligt låta piska sig under oket i stället för ratt med en kraftansträngning kasta förtryckarna av sina axlar. Och jag kan se hur hans blickar flammade och ljungade av helig hänförelse och härligt hat, när han talade så medryckande om eländet, livet sådant det är och sådant det kunde vara.

Nu har hans sista välgörare tagit hand om honom - döden.

Men han jagades till döds!

Ja, jagades till döds, det är enda riktiga uttrycket.

Han skrev några anarkistiska artiklar i Middagsposten, som också voro riktade mot polisen. Nå, han var anarkist, myndighetsfiende och hade skrivit vad han tänkte, detta kostade honom tre månaders straffarbete.

Sedan fick han åtal på åtal. Ständigt var polisen efter honom, som ett koppel hundar efter villebråd. Ständigt hetsades han.

Ja, som man icke gjort med någon annan, så sattes han under rysk uppsikt av den danska polisen. Varje måndag skulle han anmäla sig hos dessa polislakejer. En varje vecka återkommande förödmjukelse. Och när han en vecka uteblev dömdes han till 28 dagars straffarbete! Hets! Hets! Ständig hetsning!

Slutligen blev allt detta för mycket. Han flydde till Helsingborg, där han fick arbete, som målare. Och allt var bra tills slutligen en dag Köpenhamnspoliserna, som goda spårhundar, kommo till Helsingborg för att jaga.

På natten rodde helsingborgskamraterna honom till Helsingör. Med färjan kunde han icke resa, ty där hade man hans signalement.

Så smög han sig hem till sina föräldrar föra tt hålla sig gömd tills han kunde få medel att komma över till Syd-Amerika.

Men den 13 nov. kom en spårhund till hans bostad, trängde brutalt undan modern och in i rummet. Då kokade det över. Så sköt han polisen, sedan sig själv. Och så var hans korta saga slut.

Nu skriar man om fanatism. Ja, men det var myndigheternas fanatism, som gjorde en den fredligaste människa till terrorist. Det var myndigheterna som straffade honom för en ärlig åsikt, fängslade honom, polisregistre-

rade honom, som en prostituerad och lät honom, som en sådan, inställa sig, de förödmjukade honom, gisslade honom, hånade honom, hetsade honom, hetsade honom till döds.

Det var en förtvivlans handling, i ett förtvivlans ögonblick av en till förtvivlan driven varelse.

Jag mins den sista gången, jag talade personligt med honom, hur han talade om den polisförföljelse han ständigt var utsatt för, hur det kom något så hopplöst frånvarande, så tröstlöst betryckande, så namnlöst, smärtsamt, lidande i blicken, som gjorde mig så innerligt ont, och hur hela varelsen trycktes tillsammans som under en osynlig centnerbörda, tills han slutligen åter rätade upp sig, spänstig, liksom en fjäder som spänner ut sig, och det kom något vilt, obändigt, hatfullt hot i den eljes så innerliga och varma blicken, någonting som var en reflex av den tanke i som i dessa dagar slagit ut i handling.

Han hetsades till döds!

Berlin den 14 nov. -07

Albert Jensen.

Det Anarkistiska Biblioteket

Albert Jensen
Livets tragik
1907

Tidningen Brand #12 1907

sv.anarchistlibraries.net